

Lap: .....

Megjelent: 1947 APR. 8

Szentimentális riport egy földalatti kávézóról

A Margithid pesti hídfőjénél levő kis kávézó földalatti helyisége a mozgalmi intellektuelek egyik csoportjának kedvence találkozóhelye 1939 és 1944 március 19-e között: a sokunk számára közismert „Kis Ilkovic”, vagy ahogy akkor becéztük, a „Kis II” nemrégiben újra megnyílt. A lejárónál ismét ott ül a soványnak nem éppen nevezhető ruhatárosnő, akit egyik vendége egyszer „Guri-guri, az elegáns világ ruhatárosnője” névvel illett. Csak a régi vendégek nagy része hiányzik. Ő sem úszta meg simán a nehéz napokat. „A férjem nem jött vissza a deportálásból” — panaszolja, aztán elsírja, hogy a régi arcok közül milyen keveset látott viszont.

Mi is volt a „Kis II”?

„Emlékszel még?” — írta néhány nappal ezelőtti sorok írójának a kis kávézó egyik azóta már Párizsba került állandó vendége — „Szegény Z. mindig azt mondta, hogy ő úgy képzei el Párizst, mint egy rettentő nagy Kis Ilkovicot? Hát nem egészen olyan.” Z. kedves és hűséges elvetélt novellista, sohasem tudta meg, mi a különbség Pá-

Hogyan került össze ez a társaság?

A második világháború kitörése után verődött össze rendszeres társasággá ez a kis csoport, először csak szombat esténként, aztán, később, naponta „inspekciózott” lent egy-két tag, hátha bevetődnek a többiek is és a legtöbbször be is

rizs és a „Kis Ilkovic” között, mert nem élte túl azt, amit Auschwitz és a „Kis Ilkovic” közötti különbség jelentett, a kis kávézó azonban valóban nem volt miniatűr Párizs. Hogy milyen volt? Legjobb, ha kerülő úton igyekszünk válaszolni a kérdésre.

Amit „a pálucsal fiúk” számára egykor „a grund”, amit az „üllőiúti fák” egymásutánja Kosztolányinak, azt jelentette ez a kis kávézó ennek a csoportnak.

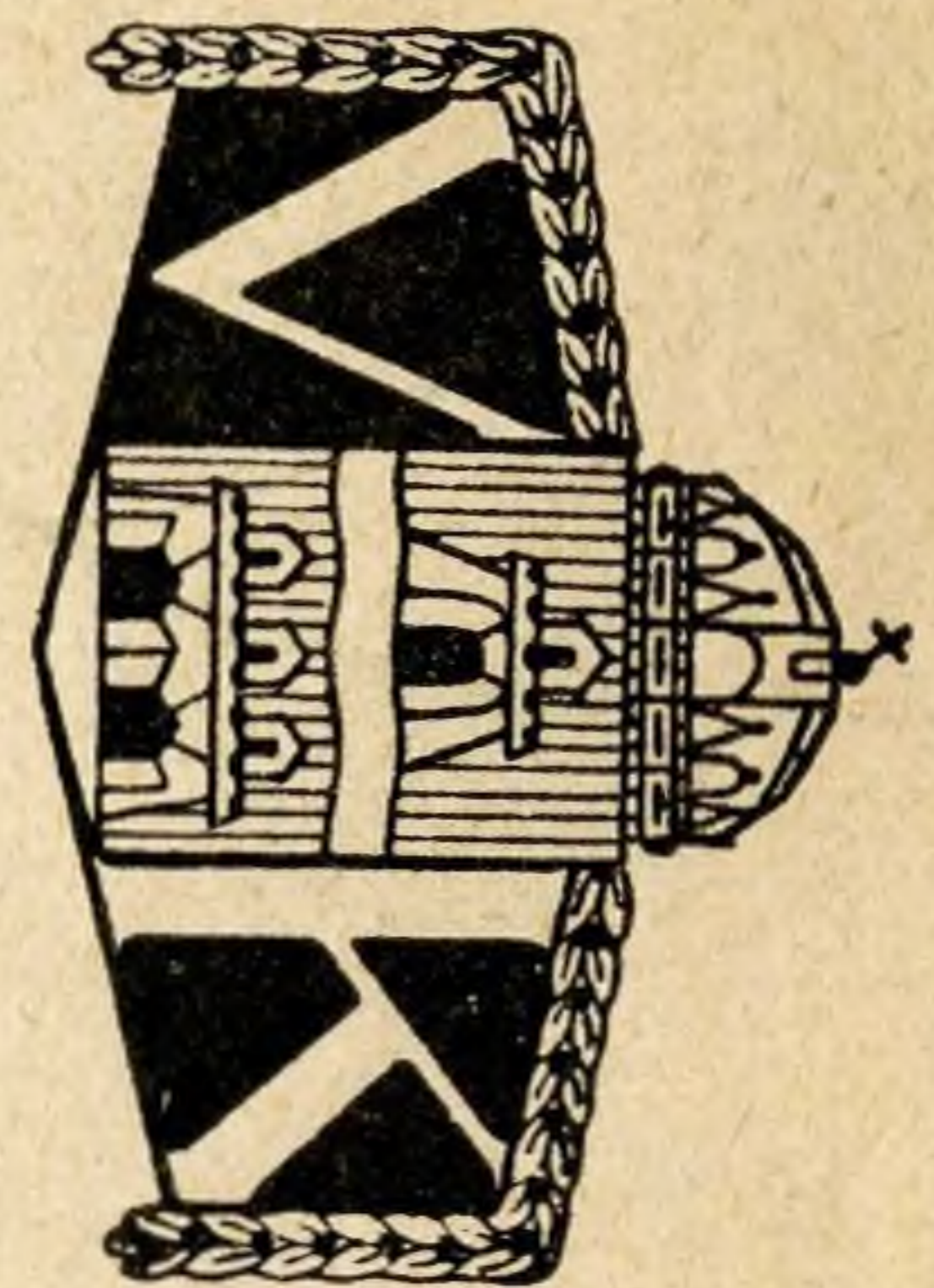
A pálucsal „grundot” jelentette, ahol szabadon élhettek a maguk törvényei szerint néhány órára és az „üllőiúti fák”, jelentette az ifjúságot. Nem voltak valamenynyien katalok, de az egész társaságot valami fiatalos elán, valami jövőre való készülődés jellemezte. Valószínű, hogy nem tudták pontosan, milyen lesz ez a jövő, de az volt az érzésük, hogy nekik mindenestre jobb lesz. Valamennyien marxisták voltak, több-kevesebb elméleti tudással és jóformán minden gyakorlati érzék nélkül vitakoztak erről a jövőről, amit a legtöbben — nem éltek meg.

vetődtek. Hogy miért itt jöttek össze? Először is mert

a földalatti helyiségnek volt valami összecsküvések színhe-lyére, valami katakombákra emlékeztető jellege.

De nem utolsó sorban azért is, mert olcsó volt, mert eleinte 24 filléres fekete, vagy 11 filléres körözöttes kenyér mellett ülhettek délután 6 órától este 11-ig és ezek az árak még 1944-ben sem emelkedtek sokkal magasabbra s mert ezért a pénzért olvashatták még a lapokat is, végül később már megszokták a helyet.

Még később aztán már azért is a kis földalatti kávézóba jártak, mert

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: <i>Kate Fran</i>		Tárgy: <i>323. 24</i>		Ostályozás
Cím: <i>Egy földalatti kávézó</i>		Hely: <i>[redacted]</i>		
Forrás: <i>Véprasa</i>		Idő: <i>1940 -</i>		Személy
(Hely)		(Köt. v. füz.) (Oldal)		
<i>1947 apr 8</i>		Helyszám		Szekesfővárosi házinyomda 1926 — 8891
(Idő)		Helyszám		

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

ZSDEPALOTA